

I SISSEJUHATUS

1. Martna Lasteaed on Martna Vallavalitsuse hallatav lasteasutus aadressil Martna vald, Läänemaa 90601. Tegutsemise vorm: koolieelne lasteasutus.

2. Haldusjärelvalvet teostati lasteasutuses Lääne maavanema 10.09.2015 korralduse nr 1-1/15/138 „Temaatilise haldusjärelvalve teostamine Lääne maakonna koolides ja lasteasutustes 2015/2016. õppeaastal“ alusel. Järelvalve prioriteet koolieelsetes lasteasutustes 2015/2016. õppeaastal on lapse individuaalsete vajaduste ja võimetega arvestamine õppe- ja kasvatustegevustes. Eesmärk on hinnata, kuidas on igale lapsele loodud arenguks vajalik eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ning arendav õppe- ja kasvukeskkond (haridus- ja teadusministri 31.03.2015 määrus nr 15 „Haldusjärelvalve prioriteetidid, temaatilise järelvalve teostamise, selle tulemuste vormistamise ja tulemustest teavitamise kord 2015/2016.õppeaastal“).

3. Haldusjärelvalvet Martna Lasteaia juhtimise ning tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse üle teostas Lääne Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna nõunik Mare Tereping.

4. Haldusjärelvalve toimus ajavahemikul 4.- 15. aprill 2016.

5. Haldusjärelvalve teostamise põhjendus: 2014/2015. õppeaastal pöördusid kaks lapsevanemat maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna poole avaldusega. Lapsevanemate hinnangul ei toimu Martna Lasteaias lastele piisavalt arendavaid tegevusi ja mängukeskkond pole küllalt turvaline. 2015/2016. õppeaastal pöördusid avaldusega veel kaks lapsevanemat, põhjuseks pretensioonid lasteaia juhtimise, ühe õpetaja tegevuse ja lastevanematega koostöö mitte sujumise osas.

6. Järelvalve eesmärk Martna lasteaias: saada ülevaade, kuidas on korraldatud koolieelse lasteasutuse juhtimine ning õppe- ja kasvatustegevus toetamaks iga lapse individuaalset ja sotsiaalset arengut; milline on lastevanemate kaasatus õppetegevuste planeerimisel ning rahulolu lasteaia füüsilise, sotsiaalse ja vaimse keskkonnaga.

7. Haldusjärelvalve käigus kasutatud meetodid: vestlused/intervjuud direktori, õpetajate, lapsevanematega, Läänemaa Rajaleidja keskuse logopeediga, lasteasutuse pidajaga; õppe- ja kasvatustegevuste vaatlused ja tagasiside õpetajatele; tutvumine rahulolu-uuringu tulemustega, õppeasutuse dokumentatsiooniga ja Eesti Hariduse Infosüsteemis (edaspidi EHIS) olevate andmetega.

8. Martna lasteaias on 2 liitühma. EHISe andmetel käis seisuga 04.04.2016 lasteaias 21 last, neist 10 ühes ja 11 teises liitühmas. Pedagoogide üldarv oli 4. Lasteaia direktori ametikoha suurus on 1,0.

II OLUKORRA KIRJELDUS JA ANALÜÜS

1. Haridusasutuse juhtimine.

1.1.Põhimäärus

Martna lasteaia põhimäärus on kinnitatud vallavalitsuse poolt 14.12.2010 määrusega nr 32. Sisu ja struktuur on vastavuses koolieelse lasteasutuse seaduse § 9 lõikega 2.

1.2. Arengukava

Lasteaial puudus järelevalve teostamise perioodil pidaja poolt kinnitatud arengukava. Martna Vallavolikogu on järelevalve õiendi esitamise ajaks kinnitanud selle oma määrusega 09.mail 2016 nr 22 „Martna lasteaia arengukava kinnitamine“ ja avalikustanud valla veebilehel.

1.3.Õppekava

Lasteaia õppekava on lasteaias tutvumiseks paberkandjal kättesaadav, veebilehel avalikustatud ei ole. Õppekaval on märged, et direktori on selle kinnitanud 23.11.2015, käskkirja selle kohta polnud. Samal kuupäeval on arvamuse andnud lasteaia hoolekogu, protokoll nr 4. Õppekava on läbi arutatud pedagoogilise nõukogu koosolekul 26.10.2015, oli olemas protokoll. Õppeaasta ürituste kava, rühmade tegevuste nädalateemad, arenguestluste küsimustikud lapsevanematele ja kokkuvõtete vormid, koolivalmiduskaardi vorm ja tabelina esitatud õppeaasta tegevuskava, milles on sõnastatud jooksva õppeaasta eesmärgid, on õppekava lisad. Et õppekava oleks kehtiv, tuleb see kinnitada direktori käskkirjaga.

Lasteaia õppekava on sisult üldiselt vastavuses koolieelse lasteasutuse kehtiva riikliku õppekavaga. Üldsätetes on märgitud, et õppekava on koostatud ja arendatud kõikide pedagoogide osalusel ning kaasatud on sellesse protsessi õpetajaabid ja lasteaia direktor. Lapsevanemaid kaasatud ei ole, kuid koolieelse lasteasutuse seaduse § 16 lg 3 kohaselt tuleb kaasata ka lapsevanemad.

1.4.Tegevuskava

2015/2016.õppeaasta tegevuskava on direktor poolt kinnitanud 23.11.2015. Direktori sõnul lähtuti selle koostamisel eelmise õppeaasta töö analüüsist. Tegevuskava on kalenderplaan, millesse on märgitud õppeaasta tegevused kuude lõikes sisehindamise valdkondade kaupa: eestvedamine ja juhtimine, personalijuhtimine, koostöö huvigruppidega, ressursside juhtimine, õppe- ja kasvatusprotsess. On märgitud vastutaja ja kaasatud isikud. Nagu arengukavas, nii on ka tegevuskavas eesmärgid kirjeldatud tegevustena, seetõttu toetavad need lasteasutuse arengut vähesel määral.

1.5. Päevakava

Kella-ajaline päevakava on esitatud lasteaia õppekavas ja nähtaval mõlema rühma stendil. Ühe rühma õpetaja on päevakava tegevused stendil lapsevanemate jaoks lahti kirjutanud, teise rühma õpetaja mitte. Päevakava tuleb direktori käskkirjaga kinnitada.

1.6. Lasteaia kodukord

Kodukord on avalikustatud valla veebilehel ja sellega on võimalik tutvuda paber kandjal lasteaias. Hoolekogu on kinnitanud kodukorra 20.10.2015, protokoll nr 3. Kodukorra struktuur on vastavuses koolieelse lasteasutuse seaduse §-ga 9² ja sotsiaalministri 24.09.2010 määrusega nr 61 „Tervisekaitse nõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale“. Kuna kodukord ei sisalda hädaolukorra lahendamise plaani, võiks see olla koostatud omaette dokumendina. Praegu sätestab kodukord lihtsalt, et vaimset ja füüsilist turvalisust ohustavate olukordade lahendamine ja meetmete rakendamine on direktori pädevuses.

1.7. Sisehindamine

Sisehindamise läbiviimise kord on välja töötatud viimati septembris 2006 ja vajab täiendamist. Sisehindamise aruanne on koostatud viimati 2013, saanud kooskõlastuse hoolekogult 20.08.2013, pidajalt 27.08.2013, pedagoogiliselt nõukogult 30.09.2013. Sisehindamise aruanne valmib lasteaia direktori sõnul 2016.aasta lõpuks.

1.8. Hoolekogu

Martna Lasteaia hoolekogu on 4-liikmeline. Hoolekogu põhimäärus, milles sisaldub ka hoolekogu töökord, on kinnitatud Martna vallavalitsuse poolt 19.04.2013, määrus nr 4 ja avalikustatud valla veebilehel. Koosolekud toimuvad valdavalt direktori initsiatiivil ja hoolekogu esimehe poolt kokku kutsumisel. Hoolekogu koosseis vastab koolieelse lasteasutuse seaduse § 24 lõige 2-le ja on kinnitatud Martna Vallavalitsuse poolt 15.02.2016 korraldusega nr 22. Koosolekute toimumine käesoleval õppeaastal on vastavuses koolieelse lasteasutuse seaduse § 24 lõikes 6 sätestatuga. Hoolekogu liikmete valimise kord ja volituste kehtus on sätestatud lasteaia põhimääruses. Protokollide kaustad asuvad lasteaias. Neis olnud protokollide põhjal on arutatud jooksva õppeaastal järgmisi küsimusi: lastevanemate pöördumiste läbi arutamine; lastevanemate rahulolematuse põhjuste ära kuulamine ja lahenduste arutamine; laste arvu suurendamine liitühmas kuni kahe lapse võrra; lasteaia kodukorra kinnitamine; arvamuse andmine lasteaia õppekavale; hoolekogu põhimääruse läbi arutamine; lastevanemate koosoleku kokkukutsumine; arengukava arutelu.

1.9. Pedagoogiline nõukogu

Järelevalve käigus tutvuti pedagoogilise nõukogu protokollidega alates maist 2015. Koosolekud on toimunud regulaarselt igas kuus, välja arvatud juuni ja juuli. Protokollide põhjal on arutatud sisehindamise tulemusi, vaadatud üle rühmade nimekirjad ja lastevanemate avaldused. Oktoobris 2015 on antud hinnang lasteaia õppekavale, õppeaasta tegevus- ja ürituste kavale; novembris on analüüsitud eelmise arengukava perioodi tegevuskava ja tehtud kokkuvõtte lastevanemate rahulolematuse tulemustest. Jaanuaris 2016 on antud arvamus arengukavale. Pedagoogilise nõukogu tööplaan tehakse kalendriaastaks. Personali koosolekud toimuvad iga nädala neljapäeval, mil arutatakse jooksvaid küsimusi ja räägitakse läbi järgmise nädala tegevused. Neid koosolekuid ei protokollita.

1.10. Haridusasutuse pidaja

Martna lasteaed on Martna valla ainus koolieelne lasteasutus. Seisuga 4.04.2016 käib lasteaia 21 last. Lasteaiaaeglaste laste arv on lähiaastatel kahanemas. Kohaliku kogukonna jaoks on lasteaia või vähemalt lastehoiu säilimine väga oluline, samuti on kohapeal olemas kvalifikatsioonile vastav kaader. Kui õpetajate täiendkoolitusteks on Martna vald igal aastal eraldanud piisavalt vahendeid, siis lasteaia õueala kaasajastamiseks ja mitmekesistamiseks vahendeid napib. Koostöös lasteaia hoolekoguga püütakse nappides rahalistes tingimustes toime tulla. Vallavanema hinnangul teeb lasteaia personal tulemuslikku tööd ning neid püütakse võimalust mööda toetada ja tunnustada.

2.Lasteasutuse rühmad, laste arv rühmades

Lasteaia rühmade moodustamine on sätestatud lasteaia põhimääruses ja vastavuses koolieelse lasteasutuse seaduse § - dega 6 ja 7. Käesoleva õppeaasta I poolaastal oli lasteaia üks liitrühm, milles laste arvu oli suurendatud hoolekogu ettepanekul 28.09.2015, protokoll nr 2, kahe lapse võrra. Õppeaasta teiseks poolaastaks moodustati lastevanemate ja direktori ettepanekul kaks liitrühma. Martna Vallavalitsuse 25.01.2016 korraldusega nr 12 on sätestatud, et Martna Lasteaia on alates 01.jaanuarist 2016. a kuni 2016.õppeaasta lõpuni kaks liitrühma, laste arv rühmades on kuni 18 last. Ülevaate rühmadest annab tabel 1.

Tabel 1 Rühmad ja laste arv rühmades

Rühm	Laste vanus	Kohtade arv	Lapsi rühmas
Liitrühm Hiiretips	1,5 – 7-aastased	18	10
Liitrühm Hiiretups	3 – 7-aastased	18	11

Laste nimekirjad rühmade kaupa on koostatud 01.01.2016; direktori käskkirja rühmade moodustamise kohta ei ole. Sobitus- ja/või erirühma moodustamiseks vajadus puudub. Andmed laste kohta EHISes vastavad andmetele paberdokumentatsioonis.

3.Lasteasutuse personal

3.1.Direktori, õpetajate ja õpetajaid abistavate töötajate töökorraldus.

Lasteaeda juhib direktor ametikoha suurusega 1,0. Kummagi rühma juures töötab täiskohaga õpetaja. Rühmade liikumistegevusi viib läbi üks õpetaja abi. Muusikaõpetaja töötab lasteasutuses ametikoha suurusega 0,2, mida võib pidada praeguste rühmade koosseisude juures, kus ühes rühmas käib kümme ja teises 11 last, piisavaks. Pidaja on kooskõlastanud personali koosseisu ja töötasud vallavalitsuse korraldusega 25.01.2016, nr 13. Õpetajate ja õpetaja abide töökorraldus kajastub õppeaastaks koostatud tööaja tabelis, milles on kirjas ametikoha suurus ja tööaeg. See on vastavuses Haridus- ja teadusministri määrusega 11.09.2015 nr 42 „Koolieelse lasteasutuse personali miinimumkoosseis“.

Õpetajate ja õpetajaabide tööülesanded kajastuvad ametijuhendites, mis on töölepingute lisad.

Ametijuhendis on märgitud ametikohal töötamise eesmärk, nimetatud ametikohustused ja kirjeldatud kvaliteedile vastav töötulemus ja vastutus, nimetatud õigused, kvalifikatsiooninõuded ja lisatingimused. Õpetaja ja õpetaja abi arutavad tegelusi ette valmistades päevaplaani koos läbi ning jaotavad omavahel tegevused. Vaadeldud rühmategevustes olid õpetaja abid koos õpetajaga lastele tegevusi läbi viimas.

3.2.Õpetajate kvalifikatsioon, osalemine täiendõppes

Direktori ja rühmaõpetajate kvalifikatsioon vastab nõuetele. Üks rühmaõpetajatest on lõpetanud alushariduse õpetaja koolituse 2010., teine 2013.aastal. Kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide koopiad olid lasteaias olemas, samuti täienduskoolituste tõendid ja tunnistused. Direktori hinnangul on rühmaõpetajatel olemas vajalikud pedagoogilised kompetentsid. Pedagoogiliste kompetentside hindamiseks pole direktori sõnul konkreetseid analüüsimeetodeid rakendatud. Lasteaial on olemas juhendmaterjalid, millele tuginedes võiks seda teha. Direktor sõnul toimivad meeskonnad – õpetaja ja õpetaja abid – hästi.

Liikumistegevusi viib läbi suurte kogemustega õpetaja abi, kes tegeluste plaanid on koostanud koostöös rühma õpetajatega, kuid tal puudub selleks tööks vajalik kvalifikatsioon.

Martna Lasteaia õpetajad ja direktor on osalenud viie viimase õppeaasta jooksul, ajavahemikus 1.09.2010–1.09.2015 erinevatel täienduskoolitustel kokku mahus 785 tundi. Täienduskoolituse plaani kujuneb jooksvalt, kuna maakondlikud omavalitsusliidu poolt rahastatavad koolitused ja seminarid ei ole alati väga pikalt ette teada. Lasteaia direktor ja õpetajad teevad maakondlike koolitusteemade osas omi ettepanekuid. Osaletakse ka projektipõhistel, lasteaia jaoks tasuta koolitustel. Kooli pidaja poolt 2016. aastaks lasteaia eelarvesse eraldatud raha täienduskoolituste jaoks on direktori hinnangul vajadustega vastavuses.

EHISesse kantud andmed direktori ja õpetajate kvalifikatsioonide ja täienduskoolitustel osalemise kohta on vastavuses paberdokumentatsiooniga.

4.Õppekava rakendamine

4.1. Õppe- ja kasvatustegevus. Iga lapse individuaalsusest lähtuva arengu toetamine.

Kuidas rakendatakse Martna Lasteaias laste arengu analüüsimist ja hindamist, on kirjeldatud lasteaia õppekavas peatükis „Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus“. Nimetatud korraldus sätestab muuhulgas, et lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatustsüklist; lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused vanuseti; vaatlusandmestik peab olema kasutatav ja mõistetav nii pedagoogidele kui lapsevanematele. Samas korralduses on kirjeldatud, kuidas toimub lapse arengu jälgimise ülestähendamine ja selgitatud lapse arengumapi otstarvet ja sisu.

Järelevalve käigus tutvuti rühmaõpetajate poolt koostatud nädalaplaanidega, kuna õppekava rakendamise tõhusus kajastub õpetajate poolt koostatud nädalaplaanides kirjeldatud õppe- ja kasvatustöö eesmärkides, nende saavutamiseks valitud meetodites ning laste arenguaspektidele hinnangu andmises. Arengumapid olid olemas kõigis rühmades kõigi laste kohta, kuid täidetud erinevalt.

Kui tihti arengumappi analüüse ja muid materjale lisatakse, pole kokku lepitud, kuid enne arenguveestlust tehakse seda kindlasti.

Lasteaias tegutseb kaks liitühma. Ühe rühma õpetaja on koostanud nädalaplaanid nii, et on kirjeldatud eesmärgid laste vanuseastmete kaupa, need on sõnastatud lapsest lähtuvalt (mida laps teeb ja õpib, millise tulemuseni jõuab) ning mõõdetavad, on toodud tegevused/mängud nende eesmärkide täitmiseks. Õpetaja teeb märkmeid laste tegutsemise ja arengu kohta. Sama õpetaja kasutab arenguveestluse kokkuvõttevormi, milles kirjeldatakse lapse tugevused ja huvid, milles laps vajab abi ja toetust, mida on lapse arengu toetamiseks vaja teha lapsevanematel, mida lasteaiaõpetajatel. Lapse arengu kirjeldused ja arenguveestluste kokkuvõtted asuvad laste arengumappides.

Teise liitühma õpetaja nädalaplaanides on toodud väga üldised eesmärgid ja kirjeldatud tegevused. Lapsest lähtuvaid eesmärgid kirjeldatud ei ole, kuid liitühmas, kus iga päev on koos eri vanuses lapsed, on see eriti oluline. Sama õpetaja kasutab arenguveestluseks varem lapsevanemate poolt täidetud küsimustikku ja arenguveestluse vormi, millesse märgitakse veestluse teema ja kokkuvõte. Õpetaja kirjutab üles ja lisab laste tööde mappidesse laste vahvaid tegemisi ja ütlemisi, muid arenguaspekte ei fikseerita. Õpetaja sõnul jälgib ta lapsi ja teab igaühe kohta öelda, kuidas lapse arenguga on; tema hinnangul on rühmas loovad, vahvad ja toredad lapsed. Õpetaja arvates on piisav, kui lapse arengut kirjeldatakse koolieelsel aastal koolivalmiduskaardis. Õpetaja on ise väga loominguiline ning arvestab palju sellega, mida lapsed teha tahavad. Osalenud hiljuti avastusõppemeetodite koolitusel, püüab rakendada õpitud meetodeid rühma igapäevategevustes. Selles liitühmas tuleb õppe- ja kasvatusprotsessi teadlikumalt juhtida, kirjeldada lähtuvalt laste vanusegruppidest nende tugevused ja arenguvajadused, dokumenteerida tulemused ning teostada analüüse, otsustamiseks laste arengu toetamise tõhususe üle.

Järeldusi selle kohta, kas ja kuidas on sisehindamisel analüüsitud laste arengut toetavate tingimuste tagamist, ei saa teha, kuna järelevalve toimumise ajal polnud lasteaial jooksva sisehindamise perioodi aruanne veel valmis. Direktori sõnul vaadatakse koos õpetajatega sisehindamise kestel laste arengut toetavate tingimuste tagamise võimalused üle ja sõnastatakse arenguvajadused.

Lasteaia õppekava sätestab ka koolivalmiduse hindamise põhimõtted: kujuneva koolivalmiduse selgitamiseks viiakse läbi iga lapsega individuaalselt intervjuud ja erinevad testid. Koolivalmiduskaart on koostatud tuginedes lasteasutuse riiklikule õppekavale ning selles kirjeldatakse lapse sotsiaalsed oskused, mänguuskused, enesekohased oskused, tunnetus- ja õpioskused ning areng kõrgis koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas kirjeldatud ainevaldkondades. Koolivalmiduskaardile tehakse (vajadusel) märke rakendatud tugiteenuste kohta, ettepanekud lapse arengu toetamise osas edaspidiseks ja kokkuvõte lapse koolivalmidusest. Kooli minevatele lastele toimuvad ühel päeval nädalas minikooli raames 35-minutilised õppetunnid, mida viib läbi Martna Põhikooli klassiõpetaja.

4.2. HEV –laste arengu toetamine

Haridusliku erivajadusega lapse arengu põhimõtted ja korraldus on sätestatud lasteaia õppekavas omaette peatükina. Selles on toodud sammud erivajaduse märkamiseks ja esmaseks tegutsemiseks; on märgitud, et vajadusel koostab õpetaja erivajadusega lapsele koostöös erispetsialistidega individuaaltöö plaani. Kuna kohapeal tugistruktuurid puuduvad, tuleb haridusliku erivajaduse ilmnemisel nõustada vanemaid ja soovitada neile pöördumist erispetsialisti poole Läänemaa Rajaleidja keskusel või mujal. 2015.aasta oktoobrikuus külastas Läänemaa Rajaleidja logopeed lasteaeda, koostas nähtu põhjal kirjaliku kokkuvõtte, mille koopiat oli ka lasteaias olemas, ning nõustas lapsevanemaid. Kahe lapse vane-

mad said soovitusel pöörduda oma lastega täiendavateks uuringuteks ja/või abiks logopeedi poole Rajaleidja keskuses. Kas vanemad on seda teinud, ei osatud lasteaiast öelda. Õpetajad on saanud nõuandeid nende laste kõne arengu jälgimiseks, kuid ainult sellega pole logopeediline tugiteenus vajalikul määral tagatud. Rajaleidja keskuse logopeedi hinnangul vajab üks lastest ka psühholoogi abi. Kolmanda lapse osas on logopeed andnud soovitusel 2016.a märtsikuus; lapse kohta on koostatud iseloomustus ja individuaalse arengu kaardis põhjalik arengukirjeldus, õpetaja teeb lapse kõne arengu ja mõistmise ning tegutsemise kohta igakuiselt märkmeid. Õpetaja käis Rajaleidjas, kus teda juhendati, kuidas lapsele individuaalne arengukava koostada. Muid erivajadusi laste puhul märgatud ei ole, rehabilitatsiooniplaani ühelegi lapsele koostatud ei ole. HEV-lapsi EHISesse märgitud ei ole.

4.3. Õppe- ja kasvatustegevuse päevik

Martna Lasteaia mõlemas liitühendas oli avatud õppe- ja kasvatustegevuse päevik, kinnitatud direktori poolt 14.09.2015. Päevikud sisaldasid kohustuslike andmeid, päevategevuste kirjeldusi ja üksikuid tähelepanekuid laste kohta ning seega vastasid Haridus- ja teadusministri määruses nr 44, 31.08.2011 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“ õppe- ja kasvatustegevuse päevikule toodud nõuetele.

4.4. Koostöö lastevanematega. Arenguveestlused ja rahulolu-uuring.

Dokumenteeritud arenguveestlusi kõigi laste peredega hakati läbi viima käesolevast õppeaastast. Need on planeeritud läbi viia üks kord aastas, enamasti lapse sünnipäeva paiku. Kokkuvõtted lisatakse laste arengumappidesse. Varem on dokumenteeritud arenguveestlusi peetud kevadel lasteaeda lõpetavate ja sügisel kooliteed alustavate laste vanematega. Arenguveestluse eel täidavad lapsevanemad lasteaialt saadud küsimustiku, mis aitab neil mõista, põhjendada ja sõnastada oma lapse tugevused, anded, vajadused ja lähimad arenguülesanded ning väljendada oma ootusi lasteaias toimuva osas.

Koostöö lastevanematega ja lapse arengut puudutav info vahetus realiseerub lühiveestlustes hommikul ja õhtul, kui vanem viib või toob last lasteaeda, muudel kokku lepitud kohtumistel, lapse arenguveestlusel, lastevanemate kaasamisel ja osalemisel lasteaiapäevikutel, lastevanemate koosolekutel. Infot jagatakse suulistel igapäevastel vestlustel, kirjalike teadetena rühma stendil, kirjalike teadetena lastevanematele, sh facebooki kinnise grupi ja e-kirjade kaudu. Mõnede lastevanemate ütluse kohaselt ei saa nad rühmaõpetajalt piisavalt informatsiooni oma lapse arengu kohta.

Igal aastal viiakse läbi lastevanemate rahulolu-uuring, kasutades Tervise Arengu Instituudi poolt välja töötatud küsimustikku. Viimati toimunud uuringust on tehtud kokkuvõtte oktoobris 2015. Osales 69% lastevanematest. Uuringu eesmärk oli selgitada, kas lastevanemate on rahul järgmiste aspektidega lasteaias: sõbraliku ja toetava õhkkonna loomine, koostöö ja aktiivõppe toetamine, füüsilise ja vaimse vägivalla keelamine, laste loovuse väärtustamine, lasteaia ja kodu koostöö edendamine ja lastele võrdsete võimaluste loomine. Kõigi aspektide kohta vastas jaatavalt 70-91% lastevanematest. Kõige enam jah-vastuseid anti loovuse väärtustamise kohta, 91%, ja kõige vähem jah-vastuseid võrdsete võimaluste loomise kohta, 70%. Sõbraliku ja toetava õhkkonna loomine ning koostöö ja aktiivõppe toetamine said mõlemad 89%-lt lastevanematelt jah-vastused. Et lasteaia ja kodu koostöö on edendatud, oli nõus 80% vastanutest, samas märkis 10% lastevanematest sellele eitavalt ja 10% jättis vastusekoha tühjaks. Täitmata kohti oli ankeetides kõigi hindamisaspektide juures, põhjuseks võib olla see, et osade lastevanemate arvates pole neil piisavalt informatsiooni. Kõige enam lastevanemaid, 27% jättis jah-ei-skaalal hindamata, kas nad on rahul lastele võrdsete võimaluste loomisega lasteaias; 11% lastevanemaid jättis hindamata sõbraliku ja

toetava õhkkonna ja 10% füüsilise ja vaimse vägivalla keelamise piisavuse. Uuringu tulemused arutati läbi nii pedagoogilise nõukogu kui ka personali koosolekul ning tõdeti, et suurem osa uurimuses osalenud lastevanematest on lasteaia tööga rahul. Edaspidistel rahulolu-uuringutel tuleks siduda hinnatavad aspektid enam lasteaia arengu- ning õppe- ja kasvatustöö eesmärkidega ning laiendada vastamise skaalat.

III KOKKUVÕTE

Temaatilise haldusjärelevalve eesmärk Martna lasteaias oli saada ülevaade, kuidas on korraldatud koolieelse lasteasutuse juhtimine ning õppe- ja kasvatustegevus toetamaks iga lapse individuaalset ja sotsiaalset arengut; milline on lastevanemate kaasatus lasteaia õppekava koostamisel ja rakendamisel ning rahulolu lasteaia füüsilise, sotsiaalse ja vaimse keskkonnaga.

1. Martna Lasteaia juhtimisel lähtutakse lasteasutuse põhimäärusest, lasteaia õppekavast ja lasteaia kodukorrast. Kuna kodukord ei sisalda kriisilukorra lahendamise plaani, siis soovitati lasteaial see koostada. Õppekava tuleb direktori käskkirjaga kinnitada. Täiendamist vajab 2006.aastal kehtestatud sisehindamise läbiviimise kord. Arengukava polnud pidaja poolt kinnitatud; järelevalve õiendi valmimise ajaks oli see tehtud. Õppeaastaks on koostatud tegevuskava. Tegevuskava eesmärgid tuleks sõnastada konkreetsemalt ja mõõdetavalt, lähtudes õppekavast ja arengukavast ning siduda sisehindamine, lasteaia tegevuse eesmärgid, õpetajate (meeskonna-) arenguestlused ja lastevanemate rahuloluküsitlused omavahel.

2. Martna Lasteaia hoolekogu on 4-liikmeline. Hoolekogu põhimäärus, milles sisaldub ka hoolekogu töökord, on kinnitatud Martna vallavalitsuse poolt 19.04.2013, määrus nr 4 ja avalikustatud valla veebilehel. Hoolekogu koosseis vastab koolieelse lasteasutuse seaduse § 24 lõige 2-le ja on kinnitatud Martna Vallavalitsuse poolt 15.02.2016 korraldusega nr 22. Koosolekute toimimine käesoleval õppeaastal on vastavuses koolieelse lasteasutuse seaduse § 24 lõikes 6 sätestatuga. Hoolekogu liikmete valimise kord ja volituste kestus on sätestatud lasteaia põhimääruses. Protokollide kaustad asuvad lasteaias.

3. Direktori ja rühmaõpetajate kvalifikatsioonid vastavad nõuetele. Liikumistegevusi viib läbi suure kogemusega õpetaja abi, kel selleks tööks vajalik kvalifikatsioon puudub. Kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide koopiad olid lasteaias olemas, samuti täienduskoolituste tõendid ja tunnistused. Pedagoogiliste kompetentside hindamiseks pole direktori sõnul konkreetseid analüüsimeetodeid rakendatud. Lasteaial on olemas juhendmaterjalid, millele tuginedes võiks seda teha. Täienduskoolituse plaan kujuneb jooksvalt, direktori hinnangul on pidaja eraldanud koolitusteks piisavalt vahendeid. EHISesse kantud andmed direktori ja õpetajate kvalifikatsioonide ja täienduskoolitustel osalemiste kohta on vastavuses paberdokumentatsiooniga.

4. Lasteaia rühmade moodustamine on sätestatud lasteaia põhimääruses ning vastavuses koolieelse lasteasutuse seaduse § - dega 6 ja 7. Laste nimekirjad rühmade kaupa on viimati koostatud 01.01.2016; direktori käskkirja rühmade moodustamise kohta ei ole. Andmed laste arvude kohta EHISes vastavad andmetele paberdokumentatsiooniga.

5. Õpetajate ja õpetaja abide töökorraldus kajastub õppeaastaks koostatud tööaja tabelis, milles on kirjas ametikoha suurus ja tööaeg. See on vastavuses Haridus- ja teadusministri määrusega 11.09.2015 nr 42 „Koolieelse lasteasutuse personali miinimumkoosseis“. Õpetajate ja õpetajaabide tööülesanded

kajastuvad ametijuhendites, mis on töölepingute lisad.

6. Kuidas rakendatakse Martna Lasteaias laste arengu analüüsimist ja hindamist, on kirjeldatud lasteaia õppekavas peatükis „Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus“. Samas korralduses on kirjeldatud, kuidas toimub lapse arengu jälgimise ülestähendamine ja selgitatud lapse arengumapi otstarvet ja sisu.

Järelevalve käigus tutvuti rühmaõpetajate poolt koostatud nädalaplaanidega ja laste arengumappidega. Arengumapid olid olemas kõigis rühmades kõigi laste kohta, kuid täidetud erinevalt. Ühes liitrühmas tuleb õppe- ja kasvatusprotsessi teadlikumalt juhtida, kirjeldada lähtuvalt laste vanusegruppidest nende tugevused ja arenguvajadused, dokumenteerida tulemused ning teostada analüüsi, otsustamiseks laste arengu toetamise tõhususe üle, nii nagu see on kirjeldatud lasteaia õppekavas.

Järeldusi selle kohta, kas ja kuidas on sisehindamisel analüüsitud laste arengut toetavate tingimuste tagamist, ei saa teha, kuna järelevalve toimumise ajal polnud lasteaial jooksva sisehindamise perioodi aruanne veel valmis. Koolivalmiduskaart on koostatud tuginedes lasteasutuse riiklikule õppekavale.

Haridusliku erivajadusega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus on sätestatud lasteaia õppekavas omaette peatükis. Selles on toodud sammud erivajaduse märkamiseks ja esmaseks tegutsemiseks. Kohapeal tugistruktuurid puuduvad. 2015.aasta oktoobrikuus külastas Läänemaa Rajaleidja logopeed lasteaeda, koostas nähtu põhjal kokkuvõtte ning nõustas lapsevanemaid. Kaks last vajavad logopeedilist tuge, üks neist ka psühholoogilist nõustamist, kuid see tugiteenus pole praegu tagatud.

7. Dokumenteeritud arenguvestlused peredega toimuvad üks kord aastas, enamasti lapse sünnipäeva paiku; nende põhjal koostatud kokkuvõtted lisatakse laste arengumappidesse. Koostöö lastevanematega realiseerub lühivestlustes hommikul ja õhtul, kui vanem viib või toob last lasteaeda, muudel kokku lepitud kohtumistel, lapse arenguvestlusel, lastevanemate kaasamisel ja osalemisel lasteaiaüritustel, lastevanemate koosolekutel. Infot jagatakse suulistel igapäevastel vestlustel, kirjalike teadetena rühma stendil, kirjalike teadetena lastevanematele, sh facebooki ja e-kirjade kaudu. Õppekava koostamisse lapsevanemaid seni kaasatud ei ole, kuid koolieelse lasteasutuse seaduse § 16 lg 3 kohaselt tuleb kaasata ka lapsevanemad.

Lastevanemate rahulolu-uuring viiakse läbi igal aastal. Viimati toimunud uuringust on tehtud kokkuvõte oktoobris 2015. Osales 69% lastevanematest. Uuringu eesmärk oli selgitada, kas lapsevanemate on rahul järgmiste aspektidega lasteaias: sõbraliku ja toetava õhkkonna loomine, koostöö ja aktiivõppe toetamine, füüsilise ja vaimse vägivalla keelamine, laste loovuse väärtustamine, lasteaia ja kodu koostöö edendamine ja lastele võrdsete võimaluste loomine. Kõigi aspektide kohta vastas jaatavalt 70-91% lastevanematest. Täitmata kohti oli ankeetides kõigi hindamisaspektide juures, põhjuseks võib olla see, et lapsevanematel pole piisavalt informatsiooni.

IV Ettekirjutus lasteaia pidajale

Ettekirjutus ja selle alus	Täitmise tähtaeg
Tagada logopeedi või eripedagoogi I tasandi tugiteenuste rakendumine määral, mis vastab lasteaias Martna Lasteaias käivate laste vajadustele. <i>Haridus- ja teadusministri määrus 11.09.2015 nr 42, „Koolieelse lasteasutuse personali miinimumkoosseis“</i>	01.09.2016

V Ettepanekud lasteasutuse direktorile.

1. Lähtuda mistahes tegevuste, sh tegevuskava eesmärkide sõnastamisel SMART-reeglist.
2. Parema koostöö ülesehitamiseks lastevanematega kaasata nad õppekava arendustegevustesse; rahuloluküsitluste ankeetküsimustike koostamisel siduda hinnatavad aspektid enam lasteaia arengu- ning õppe- ja kasvatustöö eesmärkidega ning laiendada vastamise skaalat, et koguda analüüsimiseks vajalikke andmeid.
3. Tagamaks järjepidev kutsealane areng, rakendada juhi ja rühmaõpetajate pedagoogiliste kompetentside hindamist, kasutades selleks erinevaid enesehinnangumeetodeid.
4. Koostada tuginedes EHISe juhendmaterjalidele ning koostöös päästeameti spetsialistidega kriisiolukordade lahendamise plaan.
5. Avalikustada lasteaia õppekava valla kodulehel.
6. Kanda hariduslike erivajadustega laste andmed EHISesse, tuginedes tugispetsialistide soovitudele.

VI Ettekirjutused lasteaia direktorile

Ettekirjutus ja selle alus	Täitmise tähtaeg
Uuendada ja kehtestada sisehindamise läbiviimise kord <i>Koolieelse lasteasutuse seadus § 24² (2)</i>	01.09.2016
Kinnitada lasteaia õppekava <i>Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava § 2</i>	06.06.2016
Kinnitada lasteasutuse päevakava <i>Sotsiaalministri 24.09.2010 määrus nr 61 „Tervisekaitseõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale“</i>	06.06.2016
Rakendada lapse arengu hindamisel meetodeid viisil, mida on kirjeldatud lasteaia õppekavas; dokumenteerida vaatlustulemused kirjalikult laste arengumappides <i>Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava § 24 (2 ja 7)</i>	01.09.2016
Tagada liikumisõpetaja kvalifikatsiooni vastavus nõuetele <i>Haridusministri 26. augusti 2002. a määrus nr 65 „Koolieelse lasteasutuse pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ 06.09.2013.a redaktsioon</i>	01.09.2016

VII Temaatilise haldusjärelvalve teostaja:

Mare Tereping
Lääne Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna nõunik